

egne Anstrengelser, kan vente, at Staten vil give et Tilskud; og lad den saa indrette sit Skolevæsen selv; saa have vi gjort et virkeligt Fremskridt, som gaaer udover Almueundervisningen. Det ærede Medlem, som sidst havde Ordet, talte om, at man, som en Opregslning, skulde give de Beboere, som savnede Skoler et Seminarium, ja vist, og de som ikke kunde faae et „Seminarium“, de skulde vel saa have en „Garnison“, saa havde de dog ogsaa et lille „Levebrød“. Jeg hører nu til dem, der troe, at vi i Grunden ere ude over Seminariernes Tid, at vi skulde kunne undvære alle Seminarier; lad dem blive der, hvor de ere, indtil vi komme til den Erkjendelse, at vi ikke behøve dem, og jeg haaber, at den Tid ikke er fjern. Det, at gribe et ungt Menneske i en tidlig Alder og opdrage ham til et af de Formaal, hvor Charakteren spiller en vigtigere Rolle end maaskee Kundskab er net; det er en Feil, naar man har Adkomst til at søge i den hele Befolkning, og kan finde mange Brugbare, saafremt man ikke indskrænker sit Stræ efter en vis Formel, nemlig efter en „Pædagogik“. Ja, Gud hjælpe os for „Pædagogik“, og navnlig den, der ad den Vej skal lære at omgaaes Almuensbørn.

Kirke og Underviisningsministeren: Ja, da den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts 2den Valgfreds (Tscherning) begjerte Ordet, kunde jeg ikke vente andet, end at han vilde reise Indvendinger mod det foreliggende Lovforslag. Den ærede Rigsdagsmand bemærkede med Hensyn til, hvad der før ham var blevet udtalt angaaende dette Lovudsudkast, at der var yttret Meget, som henhørte under Detailbestemmelserne og derfor retteligt under 2den Behandling; dette er vistnok Tilfældet, men det kunde vanskeligt undgaaes, fordi der i flere af Detailbestemmelserne findes Forskrifter, der gribe ind i det Principielle, og jeg maa derfor ogsaa indrømme, at Noget af, hvad der er bragt paa Bane, navnlig af Rigsdagsmændene for Svendborg Amts 3die Valgfreds (Bloug) og Vejle Amts 1ste Valgfreds (Bröchner), er af den Beskaffenhed, at jeg mener, at der maa lægges en ikke ringe Vægt derpaa, hvorfor jeg ogsaa tør forud-

sætte, at det iglen vil komme under nærmere Overveelse ved Sagens videre Behandling. Men den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts 2den Valgfreds syntes mig derimod at gaae noget vel langt bort fra Lovforslaget, noget vel langt bort, ikke blot fra dets Detail, men ogsaa fra dets Princip. Han kom saaledes til at gaae ind paa forskjellige Spørgsmaal, som efter min Formening ikke staae i nogen som helst Forbindelse med nærværende Sag. I hans Uttringer var der imidlertid et Par Punkter, som jeg troer strax at burde gaae imøde, fordi de note hænge sammen med det hele Standpunkt, hvorfra dette Lovforslag maa bedømmes. Det ærede Medlem yttrede sig med Hensyn til den foreliggende Sag paa samme Maade, hvorpaa han tidligere ved andre Leiligheder har udtalt sig, at der nemlig ikke var nogen særlig Opfordring til at tage under Overveelse, hvorvidt de Personer, der nu vare ansatte i Skolens Tjeneste, kunde være fyldestgjorte med, hvad de havde at leve af, „fordi de selv vare gaaede ind derpaa, fordi de jo vidste, hvad de kunde vente sig, og dermed altsaa maatte lade sig note“. (Tscherning: Nei, det har jeg ikke sagt). Jo, — (Tscherning: Nei, paa ingen Maade.) Ja, den ærede Rigsdagsmand begyndte vel med Betragtninger i modsat Retning, men i Midten af sit Foredrag yttrede den ærede Rigsdagsmand sig, som af mig anført, naaget jeg gjerne skal indrømme, at han i Slutningen af sin Udtalelse mere nærmede sig Begyndelsen. Det er saaledes ganske vist, at de af mig citerede Uttringer ere blevne fremførte her idag af den ærede Rigsdagsmand, og da de, som allerede bemærket, oftere ere fremkomne ved andre Leiligheder, saa forekommer der mig at være Grund til at møde disse hans Uttringer med nogle Betragtninger i modsat Retning. Jeg indrømmer vel, at man, saavel i denne Sag som i andre, til en Tid kan gjøre en Betragtning, som den af den ærede Rigsdagsmand anførte, gjældende og sige: der ere nu endeel Mænd, som engang ere blevne — om jeg tør udtrykke mig saaledes — „sagnede“, de ere komne ind paa Embedsvæien, de have maattet gennemgaae alle de forberedende Skridt, som høre dertil, de ere nu ude af Stand til